KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt opracowania bazy mierników dla funkcji 21. Prowadzenie polityki rolnej oraz rybackiej

Komponent I - Załącznik
Recenzja mierników stosowanych w budżetach zadaniowych krajów OECD

Nr	Funkcja/ Zadanie	LP	Nazwa miernika (oryginalna)	Recenzja
21	Prowadzenie polityki rolnej oraz rybackiej.	1	Liczba nowowytworzonych bioproduktów wykorzystywanych przez agencje federalne.	Miernik potencjalnie może być zastosowany w Polsce, gdyż w długim okresie – biorąc pod uwagę rosnące znaczenie kwestii ekologicznych – konieczne będzie zastępowanie ropy innymi bioproduktami. Zastosowanie miernika w Polsce będzie zależało od wdrożenia odpowiedniego programu szczegółowego.
		2	Udział istotnych cech jakościowych produktów, dla których USDA /Dep. Rolnictwa/ wprowadził standaryzację.	Z ekonomicznego punktu widzenia standaryzacja poprawia funkcjonowanie rynku, gdyż redukuje zjawisko asymetrycznej informacji pomiędzy stronami transakcji. Miernik potencjalnie może być zastosowany w Polsce, szczególnie ze względu na wytyczne UE odnoszące się do standaryzacji i oznaczania produktów.
		3	Odsetek początkujących rolników, przedstawicieli mniejszości narodowych i rasowych oraz kobiet wśród rolników wspieranych przez FSA /Farm Service Agency/.	W Polsce problem rolników wywodzących się z mniejszości narodowych, którzy potrzebowaliby specyficznego wsparcia, praktycznie nie istnieje. Dlatego też miernik ten nie jest przydatny z punktu widzenia polskiego budżetu zadaniowego.
		4	Liczba utworzonych i zachowanych miejsc pracy.	Wzrost liczby nowych miejsc pracy jest istotny z punktu widzenia modernizacji polskiego sektora rolnego, gdyż będzie prowadził do ograniczania zatrudnienia w rolnictwie. Już teraz funkcjonują w Polsce programy, których celem jest wzrost liczby miejsc pracy na wsi. Miernik zalecany do zastosowania w Polsce.
		5	Liczba paneli ewaluacyjnych programów finansowanych w ramach programu USDA Research: Economic Opportunities for Producers.	Dobra ewaluacja jest warunkiem koniecznym do osiągnięcia efektywności i skuteczności polityk publicznych. Ewaluacja taka powinna być wykonywana przez ekspertów zewnętrznych. Wskaźnik zalecany jest do zastosowania w Polsce, gdyż niestety często oceny efektów polityk dokonują osoby, które je projektują, a nie eksperci zewnętrzni.
		6	Udział użytków rolnych objętych działaniami The Farm and Ranch Land Protection Program, które klasyfikowane są jako tereny o szczególnym znaczeniu dla rolnictwa.	W Polsce zjawisko urbanizacji szczególnie wartościowych terenów rolniczych występuje w ograniczonym zakresie, dlatego nie uważamy za wskazane monitorowanie tego zjawiska i budowanie odpowiednich mierników.
		7	Powierzchnia użytków rolnych objętych programem The Farm and Ranch Land Protection Program (w akrach).	Ponieważ w Polsce zjawisko wykorzystywania dobrej ziemi uprawnej w celach budowlanych i szeroko rozumianej urbanizacji nie stanowi istotnego problemu, uważamy, że wprowadzenie takiego miernika nie jest wskazane.
		8	Wartość zdywersyfikowanej działalności w gospodarstwie rolnym jako renta z budynków przeznaczonych na działalność nierolniczą (mln GBP).	Miernik ten jest wartościowy z punktu widzenia celów polskiej polityki rolnej, a zwłaszcza tych działań, które służą dywersyfikacji działalności gospodarczej na terenach wiejskich. Miernik potencjalnie może być zastosowany w polskim budżecie zadaniowym.
		9	Wartość usług sprzedanych przez gospodarstwa rolne (sport i rekreacja) (mln GBP).	Miernik mierzy faktyczną "wartość" zdywersyfikowanej działalności w gospodarstwach rolnych. Miernik może być potencjalnie zastosowany w monitorowaniu realizacji polityki rozwoju wsi w Polsce.
		10	Poziom emisji CO2 z przemysłu rolno-spożywczego (mln ton CO2 ekwiwalentnego).	Dotychczas emisja CO2 z przemysłu rolno-spożywczego nie była w Polsce monitorowana. Wprowadzenie tego miernika w Polsce mogłoby oznaczać zobowiązanie tej gałęzi przemysłu do ograniczeń emisji CO2, co zmniejszyłoby jej konkurencyjność. Proponujemy, żeby nie wykorzystywać tego miernika.
		11	Wielkość wytwarzanych zanieczyszczeń (amoniak; krowy mleczne) (w tys. ton).	Ze względu na proces ewolucji WPR UE (duże znaczenie kwestii środowiskowych, m.in. cross-compliance) pomiar zanieczyszczeń pochodzących z sektora rolnego jest pożądany. Proponujemy rozważanie wprowadzenia tego miernika do wskaźników opisujących wpływ rolnictwa na środowisko w Polsce.
		12	Powierzchnia użytków przeznaczonych na produkcję biomasy (rośliny krótkiej rotacji) (w tys. ha).	Zwiększenie produkcji biomasy w Polsce jest jednym z celów polityki państwa (np. zob. dokument "Strategia rozwoju energetyki odnawialnej"). Dlatego też należy mierzyć efekty tej polityki. Wskaźnik opisujący wielkość UR przeznaczonych na produkcję biomasy może być dobrym miernikiem skuteczności działań państwa w tym zakresie.
		13	Powierzchnia obszaru łąk (w tys. ha).	Wskaźnik służy do monitorowania zmian w krajobrazie rolniczym poprzez pokazanie ogólnej wielkości obszaru łąk. Po drugie, wskaźnik może określać wpływ działań regulacyjnych i wydatków (m.in. WPR) na użytkowanie ziemi. Uważamy, że monitorowanie sposobu użytkowania UR przez rolników w Polsce jest konieczne, dlatego wskaźnik ten należy uznać za użyteczny.
		14	Liczba zwierząt gospodarskich (krowy mleczne) (w tys.).	Monitorowanie liczby krów mlecznych jest ważne, gdyż umożliwia identyfikację istotnych trendów zachodzących w sektorze rolnym (m.in. koncentracja geograficzna; obszary, gdzie liczba ta rośnie najszybciej, itp.). Z punktu widzenia polskiego rolnictwa (duże znaczenie produkcji mlecznej), monitoring liczby krów mlecznych jest zasadny i wskaźnik ten mógłby zostać w Polsce zastosowany.
		15	Liczba wizyt o charakterze rekreacyjnym w gospodarstwach rolnych (co najmniej jeden nocleg) (w mln).	Wskaźnik do potencjalnego zastosowania w Polsce, gdyż może być dobrym miernikiem tych wszystkich działań, których celem jest promocja turystyki i rekreacji na obszarach wiejskich (m.in. wsparcie gospodarstw agroturystycznych poprzez finansowanie ze środków UE).

21	Prowadzenie polityki rolnej oraz rybackiej.	16	Względny współczynnik samobójstw rolników (100 = współczynnik samobójstw dla nierolników).	Wskaźnik samobójstw jest dobrą miarą sytuacji społeczno-gospodarczej. W Wielkiej Brytanii jego wartość dla rolników jest znacznie wyższa niż dla pracowników innych sektorów. Wydaje się, że podobny wskaźnik można skonstruować również dla Polski, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, iż w okresie transformacji odsetek samobójstw wśród ludności związanej z rolnictwem wzrósł.
		17	Zatrucia pokarmowe (związane z jakością żywności).	Jest to dobry wskaźnik opisujący efektywność i skuteczność pracy różnych agend władzy publicznej, które są odpowiedzialne za monitorowanie jakości produktów żywnościowych. Uważamy, że tego rodzaju wskaźnik powinien zostać użyty w polskim budżecie zadaniowym, co umożliwiłoby rzeczywisty pomiar jakości pracy inspekcji i instytucji kontroli.
		18	Wypadki śmiertelne w rolnictwie na 100 000 zatrudnionych.	Rolnictwo jest tym sektorem gospodarki, w którym liczba wypadków śmiertelnych jest wyższa niż w sektorach nierolniczych. W Polsce prowadzi się wiele działań mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku. Wykorzystanie tego miernika w monitorowaniu efektów wspomnianych działań uważamy za pożądane.
		19	Obszar Natura 2000 w relacji do powierzchni objętej programem rolno-środowiskowym.	Program Natura 2000 jest jednym z ważniejszych narzędzi służących ochronie środowiska naturalnego w krajach UE. Z punktu widzenia polskiego rolnictwa ważne jest, aby zapewnić spójność pomiędzy programami rolno-środowiskowymi a programem Natura 2000, a więc obejmować programami rolno-środowiskowymi jak najwięcej terenów klasyfikowanych jako obszar Natura 2000. Postulujemy wprowadzenie tego wskaźnika do mierników opisujących efekty i realizację polityk UE w Polsce.
		20	Udział produktów korzystających z systemu oznaczeń geograficznych (mięso i świeże podroby).	Jednym z potencjalnych źródeł przewagi komparatywnej polskiego rolnictwa są dobrej jakości produkty regionalne. MRiRW prowadzi również szerokie działania na rzecz promocji systemu oznaczeń geograficznych. Istotne powinno być, aby nie mierzyć wyłącznie liczby produktów korzystających z systemu oznaczeń geograficznych, ale aby również mierzyć ich łączną wartość rynkową. Uważamy, że miernik ten może być wykorzystany w Polsce do monitorowania realizacji działań MRiRW w tym zakresie.
		21	Udział produktów wysokoprzetworzonych w gospodarstwach mlecznych (w proc.).	Znaczna część wartości dodanej w łańcuchu produkcyjnym produktów mlecznych kreowana jest w momencie ich przerobu. Zwiększenie możliwości gospodarstw mlecznych do przerobu surowca na miejscu jest pożądane i może prowadzić do wzrostu ich dochodowości. Wskaźnik potencjalnie może być zastosowany w Polsce.
		22	Wartość dodana w sektorze "eksploatacja lasu i produkcja drewna" (w mln EUR)	Zwiększanie wartości dodanej w produkcji i przerobie drewna powinno być jednym z celów różnych polityk państwa. Zasadne jest monitorowanie jej wielkości. Miernik do potencjalnego zastosowania w Polsce.
		23	Powierzchnia lasów objęta systemem zarządzania produkcją (w ha).	System zarządzania produkcją w lasach umożliwia prowadzenie działań służących ich ochronie, jak i zwiększeniu produkcji. System taki wydatnie poprawia funkcjonowanie administracji odpowiedzialnej za zarządzanie lasami. Zwiększenie efektywności systemu zarządzania lasami w Polsce jest konieczne, a więc również implementacja odpowiednich wskaźników, np. takiego jak tutaj opisywany.
		24	Koszt zarządzania lasami publicznymi (w EUR/ha).	Efektywność polityki publicznej oznacza mierzenie jej rezultatów w perspektywie kosztów, jakie wiążą się z realizacją danych działań. Zmniejszenie kosztów zarządzania lasami powinno być jednym z celów odpowiednich organów władzy publicznej w Polsce, a koszty te powinny być monitorowane. Zaleca się wykorzystanie tego miernika w Polsce.
		25	Wykorzystanie technologii IT w rolnictwie.	Wykorzystanie technologii IT w rolnictwie powinno prowadzić do wzrostu jego konkurencyjności. Jednak sektor ten w tym zakresie zwykle znajduje się w gorszej pozycji niż inne branże gospodarki. Dlatego państwo powinno szczególnie w tym sektorze interweniować. Stopień informatyzacji gospodarstw warto mierzyć i ten wskaźnik należy uznać za dobry do implementacji w Polsce.
		26	Koszt urzędnika w administracji centralnej zajmującej się rolnictwem (w EUR).	Koszty osobowe stanowią zwykle najważniejszą składową kosztów administracyjnych zarządzania systemem realizacji WPR UE w danym kraju. Tego rodzaju wskaźniki powinny być stosowane w Polsce, choć nie uważamy opisywanego wskaźnika za dobry, gdyż obniżenie kosztu jednego urzędnika nie musi oznaczać obniżenia kosztów funkcjonowania całego systemu (dużo nisko opłacanych urzędników). Dlatego lepszy byłby np. wskaźnik kosztu administracji centralnej zajmującej się rolnictwem na jednego rolnika.
		27	Efektywność pracy urzędników odpowiadających za politykę rolną i leśną (wskaźnik złożony; poziom 2003 = 100).	Mierzenie efektywności pracy urzędników odpowiadających za wdrażanie WPR jest zasadne, dlatego skonstruowanie tego rodzaju miernika dla Polski byłoby wskazane, tym bardziej, że tego rodzaju monitoring nie jest obecnie prowadzony.
		28	Wartość eksportu produktów rolnych zachowanego dzięki porozumieniom i negocjacjom handlowym (mln USD).	Wskaźnik ten umożliwia ocenę skuteczności agend rządowych w prowadzeniu negocjacji handlowych w obszarze produktów rolnych. W przypadku Polski, kraju członkowskiego UE, gros decyzji dot. handlu międzynarodowego podejmowanych jest przez instytucje UE i wskaźnik ten mierzyłby głównie ich skuteczność, choć pośrednio również i naszej administracji (umiejętność takiego wpływania na KE, aby jej decyzje były w interesie polskich konsumentów). W chwili obecnej nie ma wystarczającego uzasadnienia dla wprowadzenia tego miernika w Polsce.

21	Prowadzenie polityki rolnej oraz rybackiej.	29	Odsetek raportów statystycznych związanych z sektorem rolnym, które zostały opublikowane w terminie.	Dobra statystyka publiczna jest warunkiem koniecznym do prowadzenia skutecznej polityki przez państwo. Bez dobrych danych opisujących stan rolnictwa nie tylko trudne jest prowadzenie polityki rolnej, ale również ocena agend państwowych odpowiedzialnych za jej realizację. Deficyt danych dotyczących rolnictwa w Polsce jest tak duży, że każda próba ulepszenia systemu zbierania i prezentacji danych jest właściwa. Postulujemy wprowadzenie tego wskaźnika w Polsce.
		30	Tereny podmokłe utworzone, utworzone ponownie lub powiększone (w akrach).	Zwiększenie powierzchni terenów podmokłych zatrzymuje wodę i zmniejsza ryzyko wystąpienia gwałtownych zjawisk hydrologicznych, m.in. powodzi. Służą temu również działania WPR UE, m.in. te dotyczące kwestii rolno-środowiskowych. Proponujemy uwzględnienie miernika w polskim systemie monitoringu polityki rolnej.
		31	Stopa zatrudnienia na obszarach wiejskich (w proc.).	W Polsce stopa zatrudnienia na obszarach wiejskich jest bardzo niska i dlatego wdraża się szereg działań finansowanych przez UE, których celem jest podnoszenie stopnia aktywności zawodowej na wsi. W chwili obecnej GUS systematycznie mierzy stopę zatrudnienia na wsi, jednak uważamy, że wskaźnik ten powinien na trwałe wejść do polskiego budżetu zadaniowego.
		32	Stopa bezrobocia na obszarach wiejskich (w proc.).	Bezrobocie na obszarach wiejskich w Polsce ma w dużej mierze charakter strukturalny i często w umiarkowanym stopniu zależy od aktualnej koniunktury gospodarczej. Dlatego oprócz ujęcia wskaźnika w systemie monitoringu - poziom bezrobocia, warto byłoby uwzględnić również udział strukturalnie bezrobotnych w ogóle.
		33	Odsetek rolników, którzy brali udział w szkoleniu w gospodarstwie w ciągu ostatnich 4 tygodni (w proc.).	Rolnicy prowadzący intensywną działalność produkcyjną często nie mają czasu, aby wziąć udział w szkoleniach poza gospodarstwem. Stąd w UK władze publiczne wdrażają programy szkoleń, które odbywają się na terenie gospodarstwa. W Polsce, ze względu na przewagę małych gospodarstw rodzinnych, tego rodzaju programy byłyby trudne do realizacji (duża liczba potencjalnych beneficjentów), dlatego nie widzimy w tym momencie uzasadnienia dla szczególnej promocji szkoleń odbywających się na terenie gospodarstw rolnych. Proponujemy nie uwzględniać tego wskaźnika.
		34	Zmniejszenie uzależnienia producentów wołowiny, jagnięciny, wieprzowiny od bezpośredniego wsparcia (płatności bezpośrednich).	Udział we WPR UE rodzi pokusę uzależnienia od jej transferów poprzez ukierunkowanie działań rolnika na pozyskanie dotacji, a nie efektywne odpowiedzi na sygnały płynące z rynku. Również w Polsce celem polityki rolnej powinno być przeciwdziałanie uzależnieniu rolników od płatności bezpośrednich. Wskaźnik ten powinien być zastosowany w Polsce (obliczany np. w oparciu o dane FADN).
		35	Liczba akrów gruntów ornych mierzona w milionach, gdzie erozja gleby została zmniejszona do poziomu T (dopuszczalnego) lub poniżej.	Poprawa jakości gruntów ornych może przyczyniać się do wzrostu ich wydajności. Utrzymywanie gruntów w dobrej jakości jest również jednym z elementów dobrych praktyk rolniczych. Wskaźnik rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		36	Liczba standardów dotycząca ziaren poddawanych przeglądowi.	Wymagania dotyczące jakości ziaren powinny być dostosowywane do zmieniających się wymogów rynku tak, aby materiał siewny był dobrej jakości i gwarantował odpowiedni poziom produkcji. Miernik rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		37	Liczba przedsiębiorstw opierająca się na wykorzystaniu zasobów naturalnych, stwarzająca możliwości zatrudnienia.	Ograniczenie migracji do miast może odbywać się poprzez wzrost miejsc pracy na terenach wiejskich. Miernik pokazuje wzrost miejsc pracy wynikający z implementacji programu. W sytuacji wprowadzania podobnego programu w Polsce wskaźnik rekomendowany do zastosowania.
		38	Procent jakościowych cech zbóż, dla których opisane są standardy.	Standaryzacja związana z opisem cech zbóż pozwala na unikanie konfliktów przy zawieraniu transakcji rynkowych i zmniejsza koszty transakcyjne. Pośrednio promuje też lepsze gatunki zbóż. Miernik rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		39	Liczba zastosowanych kompleksowych planów odżywczych.	Miernik pokazuje liczbę kompleksowych programów odżywczych dla zwierząt stosowanych w ich karmieniu. Kontrolowanie liczby takich programów może wspomagać politykę ochrony jakości wody. Wskaźnik mogący znaleźć zastosowanie w Polsce przy istnieniu analogicznych programów.
		40	Obszar, na którym stosuje się zarządzanie systemami nawadniania (w tys. akrów).	Oszczędność wody jest zadaniem szczególnie ważnym w Polsce, gdyż Polska charakteryzuje się jednym z najniższych udziałów zasobów wodnych w Europie. W przypadku powstania programów mających na celu lepsze zarządzanie systemami nawadniającymi w Polsce, rekomendujemy ten wskaźnik do zastosowania w Polsce.
		41	Liczba przedsiębiorstw na 10 000 mieszkańców obszarów wiejskich.	Prezentowany tutaj wskaźnik jest powszechnie stosowaną miarą poziomu przedsiębiorczości. Zwiększenie liczby firm na obszarach wiejskich wiąże się z zawartym w ramach WPR postulatem dywersyfikacji działalności gospodarczej na terenach wiejskich. Postulujemy zastosowanie tego wskaźnika w Polsce.
21.1	Wspieranie rozwoju produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych.	1	Czas oceny wniosków o grant (liczba dni).	Wskaźnik uniwersalny, możliwy do wykorzystania w przypadku wielu programów badawczych realizowanych w Polsce. Krótki czas oczekiwania na decyzję instytucji przyznającej granty wydatnie usprawnia proces finansowania badań naukowych i umożliwia beneficjentom łatwiejsze pozyskiwanie dofinansowania. Postulujemy uwzględnienie tego wskaźnika w systemie oceny organów przyznających granty i dotacje.
		2	Liczba nowych technik produkcyjnych opracowanych w ciągu roku w ramach programu i służących zwiększeniu produkcji produktów rolnych na bioenergię oraz bioprodukty.	Zwiększenie wydajności w produkcji rolnej ukierunkowanej na wytwarzanie bioenergii i bioproduktów jest często wspierane przez państwo, również w Polsce. Działaniom tym powinny towarzyszyć intensywne prace badawcze poprawiające efektywność tej produkcji. Miernik pokazujący liczbę nowych technologii (w Polsce, np. w produkcji rzepaku) może być potencjalnie zastosowany w Polsce.

21.1	Wspieranie rozwoju produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych.	3	Liczba nowych technik opracowanych w ciągu roku w ramach programu i służących ochronie środowiska przed zanieczyszczeniami wytwarzanymi przez rolnictwo.	Skuteczna polityka ochrony środowiska wymusza wykorzystanie nowych technologii, które powinny dobrze odpowiadać na lokalne, specyficzne problemy. Postęp w tej dziedzinie można mierzyć liczbą nowych technik służących ochronie środowiska przed zanieczyszczeniami. Uważamy, że proces ten należy monitorować (i wspierać) w Polsce i taki miernik wdrożyć.
		4	Odsetek projektów ocenianych rokrocznie pod względem przyczyniania się ich do realizacji celów programu realizowanego przez Agricultural Research Service.	Ewaluacja programów szczegółowych pod kątem realizowania przez nie celów polityki państwa (w USA: celów określonych w ramowym programie Departamentu Rolnictwa) powinna być procedurą standardową, która wynika wprost chociażby z zasady good governance. Ważne jest, aby także w Polsce programy szczegółowe, np. z zakresu polityki ROW, były ewaluowane pod kątem realizowania przez nie celów określonych w SRK 07-15, w części dotyczącej wsi. Postulujemy implementację tego wskaźnika w Polsce.
		5	Udział ekspertów zewnętrznych w ocenie realizowanych programów (w proc. wszystkie programy).	Oceny programów finansowanych ze środków publicznych powinni w dużej mierze dokonywać eksperci zewnętrzni, którzy w sposób obiektywny mogą opisać stopień ich realizacji. W wielu krajach jest to procedura standardowa, w której również stosuje się panele ekspertów (urzędnicy odpowiadający za program + eksperci zewnętrzni). Proponujemy rozważenie implementacji tego miernika w Polsce.
		6	Dodatkowe fundusze pozyskane na realizowane badania.	Efektywny system finansowania badań naukowych powinien zachęcać uczestniczące w nim podmioty do pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych. Zdolność beneficjentów programów publicznych do pozyskiwania funduszy z zewnętrz powinna być jednym z głównych mierników oceny ich potencjału merytorycznego i organizacyjnego. Miernik ten może być potencjalnie zastosowany w Polsce.
		7	Wzrost liczby publikacji w najważniejszych periodykach naukowych (w proc. rok do roku).	Liczba publikacji w czołowych czasopismach naukowych jest jednym z powszechnie stosowanych mierników oceny efektywności przeznaczonych na badania środków publicznych. Publikowanie wyników badań w tychże periodykach jest formą zewnętrznej kontroli jakości realizowanych badań. Wskaźnik może być zastosowany w Polsce do wielu programów badawczych finansowanych przez MRiRW.
		8	Wartość zniszczeń, których udało się uniknąć w wyniku zastosowania programów monitoringu i nadzoru (w mln dolarów).	Rezultatem wdrażania programów monitoringu i kontroli powinna być wielkość strat i zniszczeń, których udało się uniknąć. Wskaźnik tego rodzaju dobrze mierzy jakość systemu monitoringu i pozwala na pomiar jego efektywności (relacja kosztów jego funkcjonowania do wielkości strat, których udało się uniknąć). Warto rozważyć wprowadzenie tego wskaźnika do pomiaru efektywności pracy organów inspekcji w Polsce.
		9	Liczba czynników chorobotwórczych pochodzenia egzotycznego, które są monitorowane na poziomie krajowym.	Czynniki chorobotwórcze pochodzenia egzotycznego coraz częściej są odnotowywane w Polsce, dlatego też konieczne jest monitorowanie ich występowania i opracowanie programów prewencyjnych. Tego rodzaju wskaźnik pośrednio opisuje również zdolność organów inspekcji i nadzoru do reagowania na nowe zagrożenia. Należy rozważyć wprowadzenie tego wskaźnika w Polsce.
		10	Liczba specyficznych chorób roślinnych, które mogą zostać skutecznie zidentyfikowane przez specjalistyczne laboratoria.	W związku ze zmianami klimatycznymi, zwiększonym przepływem towarów, odnotowujemy wzrost nowych chorób roślinnych. W celu efektywnej ochrony roślin choroby te powinny być monitorowane przez odpowiednie laboratoria. Wskaźnik powinien być zastosowany w Polsce.
		11	Liczba przypadków wystąpienia choroby zwierzęcej lub roślinnej, które rozprzestrzeniły się poza pierwotny obszar infekcji.	Jest to dobry wskaźnik pokazujący skuteczność pracy organów nadzoru i innych służb kryzysowych. Skuteczny system monitoringu powinien szybko reagować na ognisko infekcji i wprowadzać działania zaradcze, przeciwdziałające jej rozprzestrzenieniu. Wskaźnik powinien być zastosowany w Polsce.
		12	Odsetek programów badawczych, których cele zostały zrealizowane.	Istotą programów badawczych powinno być realizowanie ich celów. Z drugiej jednak strony istnieje ryzyko, że nawet dobrze prowadzony program nie osiągnie zakładanych celów, gdyż w trakcie jego realizacji może się okazać, że są one z obiektywnych przyczyn niemożliwe do osiągnięcia. Zakłada się jednak, że w przypadku badań aplikacyjnych, a nie podstawowych, celem powinno być osiąganie jak największej liczby finansowanych programów. Wprowadzenie tego wskaźnika w Polsce do oceny programów finansowanych ze środków publicznych byłoby korzystne.
		13	Wpływ stosowania pestycydów na populację trznadli (wielkość bazowa = 100, w 1970 r.).	Zmiany w wielkości populacji ptaków są od lat uznawane za podstawowy wskaźnik jakości środowiska naturalnego. W UK w ostatnich latach, m.in. w wyniku intensyfikacji produkcji rolnej, wielkość populacji ptaków znacząco spadła. Proponujemy wprowadzenie tego miernika do polskiego systemu monitoringu jakości środowiska.
		14	Aplikacja azotu (kg/ha).	Wskaźnik aplikacji azotu jest jedną z podstawowych miar niekorzystnego wpływu rolnictwa na środowisko naturalne. Aplikacja azotu w wielu krajach jest stale monitorowana i służy do odpowiednich modyfikacji w polityce rolnej. Warto stosować ten wskaźnik w Polsce.
		15	Wykorzystanie nawozów fosforowych (kg/ha).	Nawozy fosforowe niekorzystnie wpływają na środowisko. Ich wykorzystanie jest duże w przypadku intensywnej polityki rolnej, co ma miejsce w UK. W Polsce wykorzystanie tych nawozów jest mniejsze, ale również uważamy, że konieczne jest monitorowanie stopnia ich wykorzystania.

21.2	Wspieranie rozwoju produkcji zwierzęcej i hodowli zwierząt	1	Łączna liczba nowych technologii opracowanych i użytkowanych przez klientów ARS (Agricultural Research Service, Ośrodek Badań Rolniczych) w celu zwiększenia produktywności i wydajności hodowli zwierzęcej oraz powiększenia ekonomicznej wartości i poprawy opieki nad trzodą i drobiem poprzez poprawę jakości żywienia i zwiększenia wydajności produkcji mięsa, mleka, jaj i innych produktów zwierzęcych przy jednoczesnej redukcji "ekologicznego śladu" systemów produkcyjnych.	Polepszenie jakości i ilości żywności pochodzenia zwierzęcego wynikających z zastosowania nowych technologii opartych na badaniach genetycznych powinno być wspierane przez państwo. Jest to miernik zdecydowanie rekomendowany do wdrożenia w Polsce.
		2	Średnia liczba dni potrzebnych dla USDA na rozpatrzenie petycji.	Terminowość rozpatrywania wniosków zwiększa zaufanie publiczne i wspiera skuteczność późniejszych działań. Jednak ustalenie konkretnej liczby dni na rozpatrzenie wniosku, wydaje się działaniem daleko idącym, gdyż nie przewiduje usprawnienia systemu podejmowania decyzji. Ponadto miernik ten odnosi się do programu pomocowego, a Polska samodzielnie nie może stosować tego rodzaju wsparcia/dopłat dla rolników. Miernik nie jest rekomendowany, aby zastosować go w Polsce.
		3	Roczna liczba narzędzi decyzyjnych obniżających ryzyko wystąpienia danego zagrożenia, opracowanych przez Program (In-House Research for Natural Resource Base and Environment) oraz zastosowanych przez klientów i partnerów w celu obniżenia zagrożeń dla producentów w gospodarstwie rolnym oraz zagrożeń poza gospodarstwem - dla społeczeństwa i środowiska.	Miernik pokazujący liczbę opracowanych narzędzi decyzyjnych, których mechanizm pozwala na zmniejszenie ryzyka ekonomicznego w gospodarstwach rolnych. Miernik ważny, gdyż ukazuje rolę nie tylko wyników badań naukowych, lecz także konieczność ich implementacji poprzez odpowiednie narzędzia. Miernik zalecany do zastosowania w Polsce.
		4	Wynik przeprowadzonej przez ekspertów z zewnątrz jakościowej oceny określającej adekwatność, jakość i możliwości realizacji projektów badawczych ERS (Economic Reserch Service, Ośrodek Badań Ekonomicznych).	Ocena projektów przez ewaluatorów zewnętrznych potencjalnie charakteryzuje się większą obiektywnością. Wskaźnik potencjalnie możliwy do zastosowania w Polsce w przypadku podobnych jednostek badawczych oraz wypracowania jakościowego systemu oceny, np. w oparciu o analizę wielokryterialną.
		5	Ocena zadowolenia z polityki urzędowej (w proc., badanie ankietowe).	Zastosowanie tego miernika pozwala na ocenę jakości zamawianych usług (analiz/badań/danych) dostarczanych przez jednostkę badawczą. Wskaźnik rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		6	Procentowy spadek liczby gospodarstw mleczarskich posiadających 100 krów lub mniej.	Celem polityki rolnej jest zapewnienie odpowiednich dochodów ludności wiejskiej tak, aby nie migrowała z terenów wiejskich. Miernik ten pokazuje stopień realizacji tej polityki na przykładzie gospodarstw mleczarskich posiadających mniej niż 100 krów. Oczywiście skala gospodarstw mleczarskich w Polsce jest znacznie mniejsza aniżeli w USA. Stąd też zastosowanie tego miernika w Polsce wymagałoby korekty granicznej liczby krów w stadzie. Niemniej jednak, zważywszy na istotny problem odpływu gospodarstw z sektora mleczarskiego, podobny miernik powinien być uwzględniony w Polsce.
		7	Procentowy spadek liczby gospodarstw mleczarskich posiadających 100-199 krów.	Podobnie jak wyżej, ewentualne zastosowanie tego miernika musiałoby się wiązać ze skorygowaniem granicznej liczby krów stadzie. Należy jednak podkreślić, iż zmiany w liczbie gospodarstw mleczarskich w Polsce, z uwagi na znaczenie produkcji mleka (czy to w celach zarobkowych, czy też na potrzeby własne), powinny być monitorowane.
		8	Procent świadczeń dostarczanych w ramach programu MILK, które są dostępne przez Internet.	Miernik ten może być interpretowany jako miara skuteczności realizacji programu poprzez ułatwiony dostęp do jego świadczeń. Ponadto zapewnienie dostępu obywateli do usług publicznych za pomocą Internetu powinno być jednym z istotnych celów Państwa. Cel ten powinien być realizowany poprzez dwa równolegle działania: 1) Rozszerzanie zakresu usług publicznych dostępnych przez Internet. 2) Rozszerzanie dostępu obywateli do Internetu. Wskaźnik rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		9	Liczba nowych produktów lub zastosowań dla już istniejących produktów opracowanych dla rynku konsumenckiego.	Pojawienie się nowych produktów na rynku poprawia sytuację konsumenta, gdyż zwiększa możliwości wyboru. Rekomendujemy wdrożenie tego miernika po dostosowaniu do polskich warunków.
		10	Liczba nowych produktów i technologii dla przemysłu powstałych w ramach programu.	Pojawienie się na rynku nowych produktów i technologii usprawnia procesy produkcyjne. Rekomendujemy wdrożenie tego miernika po dostosowaniu do polskich warunków.
		11	Liczba zakończonych sukcesem dla producentów i konsumentów projektów badawczych.	Liczba zakończonych sukcesem projektów może być jedynie wskaźnikiem pomocniczym, gdyż sama w sobie nie zawiera żadnych istotnych informacji. Jak wiadomo, projekt projektowi nie jest równy. Istotny jest udział (pod względem nakładów) zakończonych sukcesem projektów w ogólnej puli projektów. Przywiązywanie nadmiernej wagi do liczby projektów może prowadzić, np. do realizacji drobnych i mało istotnych projektów lub do niepotrzebnego „ dzielenia" projektów. W obecnej formie wskaźnik nie jest rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		12	Zadowolenie konsumentów ze strony internetowej ERS.	Polepszenie sposobu przekazu informacji za pomocą strony internetowej danego programu stymuluje większe nim zainteresowanie, a także zainteresowanie mieszkańców wsi korzystaniem z Internetu - tam, gdzie taki dostęp istnieje, a to będzie miało pozytywne skutki ekonomiczne i cywilizacyjne. Wskaźnik rekomendowany do zastosowania w Polsce.

21.2	Wspieranie rozwoju produkcji zwierzęcej i hodowli zwierząt	13	Procent zamawianych analiz dostarczonych na czas.	Terminowość dostarczania zamawianych analiz wpływa na podwyższenie zaufania do danej instytucji, ale przede wszystkim usprawnia procesy decyzyjne i późniejsze działania. Wskaźnik rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		14	Koszt rocznej opłaty klasyfikacyjnej (po inflacji) na centnar (USA=45,36kg) klasyfikowanego produktu.	Miernik dotyczący jakościowej oceny produktów rolnych. Koszty związane z oceną/klasyfikacją produktów nie powinny znacząco wpływać na cenę produktu finalnego. Miernik mierzący koszt usługi wydawania certyfikatów jakościowych (koszty rozwoju i kontrolowania ustanowionych standardów ponoszone przez podatników). Wskaźnik, po modyfikacji, możliwy do zastosowania w Polsce.
		15	Dokładność oceny stosowania klasyfikacji USDA i certyfikacji usług.	Miernik dotyczący jakościowej oceny produktów rolnych ukierunkowany na mierzenie dokładności oceny jakościowej produktów. Wskaźnik do potencjalnego zastosowania w Polsce dla analogicznych programów.
21.3	Ochrona zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia publicznego w zakresie weterynarii.	1	Łączna liczba nowych testów diagnostycznych opracowanych i użytkowanych przez klientów ARS w celu identyfikowania, kontrolowania i/lub wyeliminowania ekonomicznie ważnych i/lub łatwych obiektów chorób rodzimych i egzotycznych zagrażających zdrowiu zwierząt i ludzi, według definicji APHIS, ERS, FDA, DHS, DoD, Amerykańskiego Stowarzyszenia Weterynaryjnych Diagnostyków Laboratoryjnych i Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt.	Skuteczna polityka ochrony zdrowia publicznego w zakresie weterynarii i dobrostanu zwierząt powinna wykorzystywać nowe testy umożliwiające w lepszy sposób kontrolowanie, monitorowanie i eliminowanie źródeł chorób ludzkich i zwierzęcych. Postęp w tej dziedzinie można mierzyć liczbą nowych testów. Warto stosować ten wskaźnik w Polsce.
		2	Łączna liczba nowych technologii opracowanych przez Program i użytkowanych przez klientów ARS w celu wykrywania, identyfikowania i kontroli najbardziej niebezpiecznych i ekonomicznie ważnych skażeń żywności powodujących choroby, zejścia śmiertelne lub choroby przewlekłe, które oddziaływają na zdrowie społeczeństwa i przemysł, według definicji FSIS, APHIS, ERS, CDC, FDA, DHS, DoD, Konsorcjum Oceny Zagrożeń i Komisję Codex Alimentarius (Kodeksu Żywnościowego).	Skuteczna polityka ochrony zdrowia publicznego w zakresie weterynarii powinna wykorzystywać nowe technologie umożliwiające w lepszy sposób kontrolowanie, monitorowanie i eliminacje skażeń żywności. Postęp w tej dziedzinie można mierzyć liczbą opracowanych nowych technologii. Warto stosować ten wskaźnik w Polsce.
		3	Stany i terytoria, gdzie roczne testy na wściekliznę rzekomą (Pseudorabies) wszystkich stad świń są negatywne.	Wskaźnik mogący stanowić informację o skuteczności pracy organów weterynaryjnych w zakresie eliminacji wścieklizny rzekomej u świń. Wskaźnik do rozważenia w przypadku polskiej polityki weterynaryjnej.
		4	Liczba zagranicznych przypadków chorób zwierzęcych w Stanach Zjednoczonych.	Wskaźnik liczby zagranicznych przypadków chorób zwierzęcych mierzy skuteczność działania granicznych służb kontrolnych. W przypadku Polski wskaźnik do potencjalnego zastosowania.
		5	Liczba krajów, z których gromadzone są informacje dotyczące chorób/szkodników rolniczych.	Informacje takie zbierane są we wszystkich krajach UE. Wskaźnik ten w przypadku Polski dotyczyłby zatem krajów trzecich, z których importowane są produkty rolne i spożywcze. Pozwala on na monitorowanie ryzyka związanego z chorobami i szkodnikami rolniczymi. Wskaźnik rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		6	Decyzje lub inicjatywy regulacyjne podjęte w celu zapewnienia bezpiecznego importowania towarów.	Wskaźnik odnoszący się do kontroli i monitorowania ryzyka związanego z wystąpieniem egzotycznych szkodników i chorób w wyniku wymiany handlowej. Liczba decyzji i inicjatyw regulacyjnych ma na celu minimalizację takiego ryzyka. W sposób pośredni mierzona jest tutaj zdolność reakcji na pojawiające się zagrożenia spowodowane egzotycznymi czynnikami chorobotwórczymi. Miernik do potencjalnego zastosowania w Polsce.
		7	Liczba kontroli przeprowadzanych corocznie.	Zwiększona liczba kontroli ma na celu polepszenie dobrostanu zwierząt poprzez wskazywanie, a następnie eliminację zjawisk negatywnych. Miara w warunkach polskich odnosząca się do zadań określonych w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. "O ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt." Wskaźnik istotny, choć dokładniejszą miarą byłby udział liczby skontrolowanych zwierząt w stosunku do ich populacji na terenie kraju.

21.3	Ochrona zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia publicznego w zakresie weterynarii.	8	Średni koszt jednej kontroli opieki nad zwierzętami.	Wskaźnik badający efektywność przeprowadzania zadań kontrolnych. Im niższy koszt kontroli przy realizacji tych samych zadań, tym lepsza efektywność kosztowa działania. Monitorowanie tego wskaźnika pozwala na podejmowanie decyzji, m.in. odnośnie zmiany liczby potrzebnych inspektorów oraz koniecznych szkoleń. Wskaźnik rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		9	Liczba specjalistycznych laboratoriów przygotowanych do wykrywania chorób zwierzęcych.	Lepsza kontrola wymaga zwiększenia możliwości przepustowych laboratoriów diagnostycznych. Wskaźnik mierzy liczbę przygotowywanych nowych laboratoriów specjalistycznych. Liczba laboratoriów - bez określenia ich potencjalnych możliwości badawczych - nie wydaje się najlepszym wskaźnikiem, gdyż przy dobrej logistyce lepsze może okazać się jedno większe laboratorium od kilku mniejszych. Miernik ten można by zastąpić wskaźnikami: liczba przeprowadzanych badań oraz średni koszt/czas dostarczenia próbki do badania.
		10	Udział informacji, które dotyczą wymagań i środków ochronnych określonych w ustawie Packers and Stockyards Act (Ustawa o "pakowaczach" i klatkach dla zwierząt) dostarczanych do wiadomości publicznej.	Wskaźnik mierzący skuteczność polityki informacyjnej dotyczącej ustawy "Packers and Stockyards Act". Lepsza polityka informacyjna zmniejsza ryzyko łamania prawa. Wskaźnik po modyfikacjach rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		11	Liczba przypadków wystąpienia chorób zwierzęcych lub roślinnych, które rozprzestrzeniły się poza pierwotny obszar skażenia i doprowadziły do znaczących strat ekonomicznych, lub środowiskowych lub szkód dla zdrowia zwierząt.	Wskaźnik mierzący skuteczność polityki prewencyjnej oraz skuteczność i szybkość działań eliminujących zagrożenia. Wskaźnik rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		12	Procent osób z licencjami i rejestracjami powtórnie naruszających ustawę o dobrostanie zwierząt (Animal Welfare Act).	Kontrolowanie tego wskaźnika i podejmowanie na jego podstawie odpowiednich działań może przyczynić się do humanitarnego traktowania zwierząt. Wskaźnik zalecany do zastosowania w warunkach polskich.
		13	Procentowa redukcja średniego kosztu dostarczania informacji na temat zdrowia publicznego oraz zaleceń do wiadomości publicznej.	Zmniejszenie średniego kosztu dostarczania informacji na temat zagrożeń zdrowia do wiadomości publicznej, stwarza możliwość realokacji środków na badania w większej ilości miejsc lub przeprowadzanie badań bardziej kompleksowych, co poprawia działania prewencyjne. Wskaźnik zalecany do zastosowania w Polsce.
		14	Procent zainteresowanych, którzy ocenili świadczenia jako użyteczne.	Zmiana zachowań wobec zwierząt i promowanie ich humanitarnego traktowania może odbywać się w sposób dobrowolny albo nakazowy. Miernik pokazuje zadowolenie z zastosowania tego pierwszego instrumentu. W przypadku Polski miernik ten mógłby być zastosowany, jeśli stworzono by podobny system motywacyjny.
		15	Średni koszt wydania licencji i przeprowadzenia rejestracji w zakresie dobrostanu zwierząt.	Wejście Polski do UE zaowocowało istotnymi zmianami w zakresie standaryzacji procesów produkcyjnych, wymagań sanitarnych czy też wymagań odnośnie dobrostanu. To wszystko wymusiło na administracji publicznej konieczność wydawania licznych certyfikatów i zaświadczeń o wpisaniu do ewidencji. Z tej przyczyny miernik monitorujący koszty związane z tego typu działalnością zalecany jest do zastosowania w Polsce.
21.4	Kształtowanie ustroju rolnego państwa.	1	Stosunek liczby nowych rolników do liczby osób odchodzących z rolnictwa w grupie osób objętych specjalnymi mechanizmami wsparcia.	Jednym z celów WPR UE (po 2003 r.) jest podniesienie poziomu kwalifikacji osób zatrudnionych w rolnictwie, jak też obniżenie ich wieku średniego. W Polsce służy temu działanie "młody rolnik" oraz "renty strukturalne" w ramach PROW. Wskaźnik stosowany we Francji może być bardzo użyteczny w Polsce, gdyż łączy w sobie ocenę działań zarówno zmierzających do zachęcania młodych ludzi, aby pozostali w rolnictwie oraz zachęcania starszych, aby przekazywali gospodarstwa młodszym. Proponujemy zastosowanie tego wskaźnika w Polsce.
		2	Gospodarstwa rolne funkcjonujące na terenach o trudnych warunkach prowadzenia działalności w stosunku do gospodarstw położonych poza tego rodzaju obszarami (w proc.).	Wskaźnik trudny do interpretacji i zastosowania w Polsce. Jego niskie wartości dla Francji wynikają prawdopodobnie z niewielkiego spadku liczby gospodarstw na terenach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, co z kolei może wynikać ze specjalnych programów wsparcia, z których mogą korzystać te gospodarstwa. W tym kontekście warto zastanowić się jednak nad możliwym do zastosowania w Polsce wskaźnikiem, który pokazywałby na ile gospodarstwa funkcjonujące na niekorzystnym obszarze (LFA) są uzależnione od wsparcia UE.
		3	Liczba gospodarstw rolnych.	Liczba gospodarstw rolnych jest uniwersalnym i jednym z powszechnie stosowanych wskaźników do opisu struktury agrarnej w danym państwie. Jest to wskaźnik prosty w interpretacji i możliwy do zastosowania w Polsce w budżecie zadaniowym, zwłaszcza w kontekście niektórych działań PROW 07-13.
		4	Odsetek gospodarstw rolnych o powierzchni UR poniżej 5 ha.	Odsetek gospodarstw rolnych poniżej 5 ha UR to jeden z częściej stosowanych wskaźników do opisu struktury agrarnej. W Polsce, podobnie jak na Węgrzech, udział tej kategorii obszarowej gospodarstw jest znaczący. Postulujemy wprowadzenie tego wskaźnika do budżetu zadaniowego, zwłaszcza w perspektywie celów realizowanej w Polsce polityki rolnej, tj. zwiększenia poziomu towarowości i dochodów gospodarstw.
		5	Odsetek gospodarstw rolnych o powierzchni UR powyżej 50 ha.	Wskaźnik ten de facto mierzy stopień towarowości rolnictwa, gdyż gospodarstwa powyżej 50 ha to zwykle duże przedsiębiorstwa rolne o wysokim stopniu towarowości. Wskaźnik może być zastosowany w polskim budżecie zadaniowym, w części poświęconej kształtowaniu struktury agrarnej rolnictwa.

21.4	Kształtowanie ustroju rolnego państwa.	6	Średnia wielkość gospodarstwa.	Podstawowy wskaźnik opisujący strukturę agrarną; szczególnie istotny w krajach takich jak Polska, gdzie struktura ta nie jest korzystna, a średnia powierzchnia gospodarstwa niższa od średniej dla UE-15. Postulujemy uwzględnienie tego wskaźnika w polskim budżecie zadaniowym.
		7	Powierzchnia przeznaczona na rolnictwo organiczne (w ha).	Tzw. produkcja organiczna uzyskuje coraz większe znaczenie w całym bilansie produkcji rolnej, a tzw. rolnictwo organiczne korzysta z szeregu mechanizmów wsparcia, m.in. w ramach WPR UE. W Polsce również zakłada się zwiększenie jego znaczenia (powierzchni upraw). Warto rozważyć zastosowanie tego wskaźnika w Polsce.
		8	Odsetek gospodarstw o wielkości ekonomicznej poniżej 2 ESU (1 ESU = 1200 euro standardowej nadwyżki bezpośredniej).	Gospodarstwa o wielkości ekonomicznej poniżej 2 ESU to często de facto działki rolne, które generują niewielki dochód rolniczy, a gros produkcji konsumowane jest wewnątrz tego gospodarstwa. Monitorowanie udziału gospodarstw poniżej 2 ESU powinno być stosowane w Polsce.
		9	Odsetek gospodarstw o wielkości ekonomicznej powyżej 100 ESU.	Gospodarstwa o wielkości ekonomicznej powyżej 100 ESU to wielkotowarowe jednostki produkcyjne i ich liczba powinna być monitorowana. Jest to szczególnie istotne w Polsce, gdzie kwestie związane z ustrojem agrarnym mają mocne umocowanie prawne (m.in. odpowiedni zapis konstytucyjny).
		10	Rolnicy w wieku poniżej 35 lat.	Celem obecnie realizowanej w Polsce polityki rolnej jest zwiększenie liczby młodych rolników (działania "młody rolnik" i renty strukturalne w PROW). Z punktu widzenia efektywności tej polityki, konieczne jest monitorowanie liczby rolników poniżej 35 lat. Użycie tego wskaźnika ułatwi również dokonywanie porównań z innymi państwami w UE, gdyż jest on liczony przez EUROSTAT dla wszystkich państw członkowskich UE.
		11	Wielkość siły roboczej (AWU).	Wskaźnik wielkości siły roboczej (mierzonej w AWU) jest jednym z podstawowych mierników służących do opisu skali i roli sektora rolnego w danym państwie. Wskaźnik ten jest szczególnie istotny dla Polski, gdzie proces modernizacji rolnictwa będzie wymuszał odchodzenie części siły roboczej z tego sektora. Postulujemy zastosowanie tego wskaźnika w Polsce.
		12	Wielkość obszaru ziemi uprawnej (w tys. ha).	Wielkość obszaru ziemi uprawnej to wskaźnik, który jest używany przez większość krajów OECD do opisu sytuacji rolnictwa i jego roli w gospodarce. Wskaźnik obliczany jest przez krajowe urzędy statystyczne i podawany przez EUROSTAT. Postulujemy zastosowanie tego wskaźnika w Polsce.
		13	Powierzchnia uprawy jęczmienia (w tys. ha) z przeznaczeniem na biopaliwa.	W wielu krajach UE (m.in. UK) stosuje się narzędzia polityki rolnej wspierające produkcję biokomponentów do paliw. W chwili obecnej można jednak zaobserwować dyskusję nad sensownością tej polityki. Często podnoszone są argumenty, że produkcja ta jest konkurencyjna w stosunku do produkcji na cele spożywcze, przez co podnosi ceny tej ostatniej. Zwraca się uwagę również na to, iż zbyt duże zachęty do produkcji biokomponentów mogą sprzyjać większej intensywności produkcji, a przez to zwiększać jej negatywne oddziaływanie na środowisko (np. większe zastosowanie nawozów). Trudno jednoznacznie ocenić tę kwestię, ale monitorowanie wielkości UR przeznaczonych na produkcję biokomponentów jest zasadne i wskaźnik ten może być zastosowany w Polsce.
		14	Powierzchnia przeznaczona na uprawę roślin na biopaliwo i oleistych (pszenica) (w tys. ha).	Do niniejszego wskaźnika mają zastosowanie uwagi podane przy recenzji analogicznej miary dla powierzchni upraw jęczmienia (zob. powyżej). Wychodzimy z założenia, że podawanie analogicznych wskaźników dla różnych roślin wytwarzanych na biopaliwa jest zasadne, gdyż może służyć do monitorowania samego procesu zajmowania UR przez produkcję przeznaczoną na biokomponenty, jak też może ułatwiać monitorowanie sytuacji na poszczególnych rynkach, w tym prognozowanie cen. Opisywany tutaj miernik warto zastosować w Polsce.
		15	Powierzchnia przeznaczona na uprawę roślin na biopaliwo i oleistych (siemię) (w tys. ha).	Wiele krajów UE stosuje zachęty dla producentów roślin oleistych (m.in. siemienia lnianego) ze względu na ich duży wachlarz zastosowania oraz korzystne właściwości zdrowotne (powstałe na jego bazie oleje, dodatki do pieczywa, itp.). Tego rodzaju politykę należy ocenić pozytywnie i warto, aby stosować odpowiednie wskaźniki do opisu jej rezultatów. W przypadku zastosowania mechanizmów stymulujących produkcję roślin oleistych w Polsce, należy rozważyć użycie tego wskaźnika.
21.5	Wspieranie rozwoju infrastruktury wsi.	1	Odsetek długości rzek z koncentracją azotanów powyżej 30 mg/l.	Wskaźnik ten jest często stosowany jako dobry miernik jakości wód. Pośrednio mierzy również uciążliwość produkcji rolnej dla środowiska naturalnego; jest stosowany w wielu krajach, a w UK to podstawowy wskaźnik rezultatu dla różnych działań zmierzających do ograniczenia uwalniania azotanów z sektora rolnego. Warto ten wskaźnik zastosować w Polsce.
		2	Odsetek długości rzek z koncentracją fosforanu powyżej 0.1 mg/l	Stosowanie wielu nawozów bogatych w fosforany powoduje ich uwalnianie do wód powierzchniowych. Monitorowanie ich zawartości w rzekach jest niezbędne dla utrzymania prawidłowego stanu środowiska naturalnego; wskaźnik powszechnie stosowany w innych krajach i powinien być wykorzystany również w Polsce.

21.5	Wspieranie rozwoju infrastruktury wsi.	3	Incydenty związane z powstaniem zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa (zanieczyszczenie wody).	Wielka Brytania ma bogatą tradycję w monitorowaniu zakażeń wód powierzchniowych, które pochodzą z rolnictwa; co roku sporządza się szczegółowe raporty o tego rodzaju incydentach, a przede wszystkim podaje się ich liczbę. W Polsce miernik ten powinien być zastosowany wraz z wdrożeniem odpowiedniego programu monitoringu i precyzyjnym zdefiniowaniem pojęcia samego incydentu.
		4	Incydenty związane z powstaniem zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa (zanieczyszczenie powietrza).	Podobnie jak w przypadku incydentów związanych z wyzwalaniem się szkodliwych substancji z rolnictwa do wód powierzchniowych, w UK prowadzi się monitoring przypadków zakażeń powietrza przez szkodliwe czynniki pochodzące z rolnictwa. Wskaźnik dla powietrza jest jednak dużo trudniejszy do pomiaru niż dla wód powierzchniowych, gdyż zanieczyszczenie powietrza z natury ulega szybszej absorpcji. Wskaźnik ten mógłby zostać zastosowany w Polsce jedynie w przypadku powstania bardzo dokładnego systemu monitorowania.
		5	Energia elektryczna generowana z biomasy (w tys. ton ekwiwalentnych oleju napędowego).	Wzrost udziału energii wytwarzanej na bazie biomasy w bilansie energetycznym jest celem polityk publicznych w wielu krajach UE. W UK ilość tak wytwarzanej energii istotnie wzrasta każdego roku. W kontekście rosnących cen energii w Polsce, również należy uznać zastosowanie biomasy na cele energetyczne za słuszny kierunek działań, których efekty powinny być monitorowane. Wskaźnik do potencjalnego zastosowania w Polsce.
		6	Energia cieplna generowana z biomasy (w tys. ton ekwiwalentnych oleju napędowego).	Wskaźnik analogiczny do powyższych, z tym że odnoszący się do energii cieplnej. Wydaje się, że może mieć większe zastosowanie w Polsce, gdyż wytwarzanie energii cieplnej z biomasy jest bardziej popularne niż elektrycznej, ponieważ jest technicznie prostsze i wiąże się z mniejszymi kosztami. Wskaźnik do potencjalnego zastosowania w Polsce.
		7	Odsetek mieszkańców, którzy uzyskali dostęp do nowej/ulepszonej infrastruktury służącej bezpieczeństwu.	Wskaźnik istotny dla procesu wdrażania projektów z zakresu infrastruktury, gdyż podaje rzeczywiste oddziaływanie danych inwestycji (jako liczbę mieszkańców, którzy uzyskali dostęp do nowej infrastruktury). Powinien być wykorzystywany obok prostych wskaźników produktów (np. liczby nowych jednostek straży pożarnej), tak aby pokazywać ile osób z tych nowych inwestycji faktycznie może skorzystać. Wskaźnik może stanowić bazę dla innych wskaźników złożonych, jak np. kosztów budowy infrastruktury w przeliczeniu na jednego jej beneficjenta. Po modyfikacjach wskaźnik może być zastosowany w Polsce.
		8	Liczba uczestników programu, którzy uzyskali dostęp do nowej/ulepszonej infrastruktury telekomunikacyjnej.	Dobra infrastruktura telekomunikacyjna jest niezbędna do modernizacji obszarów wiejskich. Monitorowanie realizacji programów służących jej rozbudowie jest niezbędne; jest to dobry wskaźnik, gdyż pokazuje nie tylko sam proces budowy infrastruktury, ale również to, czy są chętni do korzystania z niej. W Polsce odnotowywaliśmy już takie sytuacje, gdy budowano różnego rodzaju infrastrukturę na terenach wiejskich, ale ze względu na wysoki koszt podłączenia faktycznie niewielu mieszkańców z niej korzystało. Wskaźnik potencjalnie (po modyfikacjach) do zastosowania w Polsce.
		9	Odsetek szkół, które oferują naukę na odległość (distance learning).	Często poziom edukacji oferowanej przez szkolnictwo publiczne na wsi jest niższy niż na obszarach miejskich. W Stanach Zjednoczonych, gdzie również występuje to zjawisko, wdrożono program wspomagający wprowadzanie do szkół wiejskich tzw. kształcenia na odległość. W Polsce podobny program również mógłby być wdrożony i wtedy opisywany tutaj wskaźnik mógłby zostać zastosowany.
		10	Odsetek uczestników programu, którzy uzyskali dostęp do szybkiego Internetu.	Wskaźnik służy do monitorowania programu, którego celem jest podłączenie wiejskich gospodarstw domowych do Internetu. W Polsce penetracja łączy szerokopasmowych na obszarach wiejskich jest mniejsza niż w miastach, dlatego również stosowane są różnego rodzaju programy ułatwiające uzyskanie dostępu do Internetu. Wskaźnik do zastosowania w Polsce.
		11	Liczba uczestników programu, którzy uzyskali dostęp do nowej/ulepszonej infrastruktury dostarczania prądu.	Niskiej jakości infrastruktura przesyłu prądu elektrycznego jest poważnym problemem w Polsce, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Prowadzone obecnie działania modernizacyjne są niewystarczające. Sugerujemy szybkie wdrożenie tego wskaźnika w Polsce, a jego początkowo niskie wartości mogłyby odegrać znaczącą rolę w kreowaniu odpowiedniej polityki państwa w tym zakresie.
		12	Odsetek mieszkańców, którzy uzyskali dostęp do nowej/ulepszonej infrastruktury służby zdrowia.	Podobnie jak w przypadku innych obszarów infrastruktury, również w obszarze infrastruktury ochrony zdrowia tereny wiejskie znajdują się w mniej korzystnej sytuacji niż miasta. W chwili obecnej w ramach programów finansowanych ze środków unijnych prowadzi się działania mające poprawić stan infrastruktury ochrony zdrowia na wsi. Zalecamy wdrożenie w Polsce tego wskaźnika.
		13	Liczba uczestników programu, którzy uzyskali dostęp do nowej/ulepszonej infrastruktury wodociągowej.	Podobnie jak w przypadku powyższych wskaźników, miernik ten opisuje stan infrastruktury na obszarach wiejskich (tu: infrastruktury wodociągowej). Jej stan w Polsce ulega w ostatnich latach systematycznej poprawie (najpierw program Sapard, teraz fundusze UE), ale warto, aby nadal był monitorowany, gdyż różnica między wsią a miastem w tym zakresie nadal jest znacząca.
		14	Odsetek hrabstw cechujących się niską jakością służby zdrowia, gdzie wprowadzono narzędzia z zakresu telemedycyny.	Współcześnie wykorzystanie telemedycyny może być dobrym rozwiązaniem uzupełniającym tradycyjne praktyki w przypadku ośrodków położonych z dala od specjalistycznych szpitali i innych instytucji ochrony zdrowia. W Polsce nie prowadzi się zintegrowanych działań na rzecz popularyzacji telemedycyny w wiejskich ośrodkach zdrowia, ale w przypadku ich wdrożenia wskaźnik ten mógłby zostać zastosowany.
		15	Liczba projektów z zakresu infrastruktury ochrony zdrowia zaakceptowanych do realizacji.	Wskaźnik jest prostym miernikiem produktu dla działań państwa służących podniesieniu jakości infrastruktury ochrony zdrowia. Może być zastosowany do pomiaru aktualnie realizowanych działań.

21.6	Wspieranie rybactwa śródlądowego i rybołówstwa morskiego.	1	Procent żywych zasobów morskich (Living Marine Resources - LMRs) z populacjami prawidłowo ocenionymi i prognozowanymi.	Skumulowany miernik stworzony na potrzeby monitorowania wielkości ważnych zasobów morskich. Tworzenie nowych systemów oceny wielkości populacji oraz utrzymanie adekwatności ocen obecnie podlegających ocenie służy osiągnięciu zrównoważonej gospodarki. Po wprowadzeniu modyfikacji wskaźnik ten można zastosować w stosunku do polskich obszarów połowowych Bałtyku.
		2	Wartość indeksu zrównoważenia zasobów rybnych (Score of the Fish Stock Sustainability Index - FSSI).	Kontrolowanie zasobów rybnych pod kątem spełniania kryterium zrównoważonego rozwoju pozwala na zachowanie gatunków dla przyszłych pokoleń przy jednoczesnym wykorzystaniu ich przez pokolenia obecne. Wskaźnik monitorujący stopień jakościowego spełnienia wymagań zrównoważonego rozwoju rekomendujemy do zastosowania w warunkach polskich.
		3	Liczba zasobów FSSI nie poddanych nadmiernemu połowowi.	Nie przestrzeganie zasad zrównoważonego rozwoju poprzez nadmierne poławianie narusza poziom naturalnej zdolności do odnowy populacji i może doprowadzić do jej wyginięcia. Kwestia w warunkach polskich regulowana przez UE poprzez przyznanie limitów połowowych. W efekcie miernik ten nie ma zastosowania w naszych warunkach.
		4	Liczba zasobów rybnych, których nadmierny połów został zakończony.	Podobnie jak wyżej, kwestia skali połowów ściśle regulowana jest przepisami unijnymi. Stąd też, pomimo wagi tego problemu, przytoczony miernik nie ma zastosowania w polskich warunkach.
		5	Procent zasobów rybnych podlegających nadmiernemu połowowi w okresie dłuższym niż jeden rok, korzystających z usprawnionych dyspozycyjnych środków gospodarowania na rzecz zakończenia nadmiernego połowu.	Wskaźnik mierzący postępy w implementacji programu mającego na celu ograniczenie nadmiernych połowów. Postęp ten w pośredni sposób mierzony jest poprzez wprowadzanie ulepszeń w mechanizmach decyzyjnych i stosowanych instrumentach rynkowych. Wskaźnik po modyfikacji do zastosowania w Polsce.
		6	Liczba gospodarstw rybackich prowadzonych w ramach programów przywileju ograniczonego dostępu.	Usprawnienia dotyczące osiągania celów polityki zrównoważonego rozwoju mogą odbywać się poprzez wprowadzenie nowych narzędzi rynkowych powstałych/rekomendowanych w specjalnych programach. Wskaźnik rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		7	Liczba zasobów FSSI niepodlegających nadmiernemu połowowi, w przeliczeniu na jeden milion dolarów wydatków w ramach Programu.	Wskaźnik oceniający skuteczność i efektywność implementacji programu zrównoważonego rozwoju; szczególnie istotny ze względu na rosnące znaczenie kwestii związanych z ochroną środowiska, co znajduje wyraz m.in. w polityce rybackiej Unii Europejskiej, dlatego wskaźnik ten rekomendujemy do zastosowania w Polsce.
		8	Liczba prawidłowych ocen populacji zasobów FSSI, w przeliczeniu na jeden milion dolarów wydatków w ramach Programu.	Wskaźnik oceniający skuteczność i efektywność ocen zasobów objętych programem zrównoważonego rozwoju. W celu jego zastosowania powinien być stworzony system oceny zasobów objętych programem (np. analiza wielokryterialna). Wskaźnik rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		9	Wskaźnik podaje iloraz liczby kontroli ukierunkowanych do liczby wszystkich kontroli statków rybackich.	Efektywny system kontroli połowów powinien umożliwiać eliminację nadużyć, ale z drugiej strony nie powinien nakładać nadmiernych kosztów na podmioty kontrolowane i nie powinien dezorganizować ich działalności, dlatego konieczne jest znalezienie "punktu równowagi" pomiędzy liczbą kontroli ukierunkowanych (zapowiedzianych w kalendarzu inspekcji) a liczbą wszystkich kontroli. Wskaźnik potencjalnie do zastosowania w Polsce.
		10	Wskaźnik podaje iloraz liczby kontroli ukierunkowanych do liczby wszystkich kontroli statków rybackich (kontrole w fazie wyładunku statku rybackiego).	Analogicznie jak w opisie miernika powyżej uważamy, że tego rodzaju wskaźniki mogą zostać zastosowane w Polsce i służyć do monitoringu uciążliwości kontroli dla podmiotów prowadzących działalność połowową.
		11	Indeks koncentracji geograficznej zasobów połowowych.	Miernik istotny z punktu widzenia prowadzenia efektywnej polityki rybackiej, a także polityki ochrony zasobów. Podając informację o stopniu koncentracji geograficznej pozwala na efektywne stosowanie narzędzi ochrony (m.in. limitów połowowych). Miernik potencjalnie do zastosowania w Polsce.
		12	Liczba wycieków ropy większych niż 100 galonów.	Służby państwowe powinny przeciwdziałać znacznym wyciekom ropy poprzez kontrolę przestrzegania standardów technicznych i poprzez sprawne reakcje dla powstrzymania skali wycieków w przypadku wypadków. Liczba wycieków powyżej określonej wielkości jest dobrym miernikiem skuteczności tych działań. Miernik taki może być zastosowany do ochrony wód Bałtyku.
		13	Wypadki wycieków chemicznych.	Miernik służący monitorowaniu skażeń wód morskich wyciekami chemicznymi poprzez raportowanie liczby takich wypadków. W Polsce miernik ten mógłby być wprowadzony po zdefiniowaniu pojęcia wypadku.
		14	Wskaźnik efektywności ochrony środowiska morskiego.	Miernik, którego wartości można wykorzystać w analizie kosztów i korzyści realizowanych zadań ochrony środowiska morskiego. Na podstawie jego wartości można stwierdzić, czy realizowane zadanie jest opłacalne ze społecznego punktu widzenia, jeśli zmiany środowiskowe wyceniane byłyby miarą pieniężną. Zalecany do zastosowania w Polsce.
		15	Liczba dodatkowych hektarów tarła i siedlisk (łososia) włączając w to tereny wyżynne, mokradła, estuaria, tereny nadbrzeżne i strumienie.	Wskaźnik możliwy do wykorzystania w warunkach polskich w stosunku do gatunków nadmiernie eksploatowanych w przeszłości; wskaźnik szczególnie istotny z punktu widzenia monitorowania stanu środowiska naturalnego.

21.7	Realizacja Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej.	1	Koszt transakcyjny realizacji WPR (w proc.).	Jedną z zasad dobrego rządzenia, jaką powinna kierować się władza publiczna, jest jej efektywność. Innymi słowy, należy optymalizować relację korzyści z działaniami administracji do kosztów jej funkcjonowania. Uwaga ta musi dotyczyć również administracji odpowiedzialnej za prowadzenie na terenie danego kraju WPR UE. Opisywany tutaj wskaźnik jest z powodzeniem stosowany we Francji i podaje koszt transakcyjny realizacji WPR UE. Wskaźnik ten powinien być zastosowany w Polsce, tak aby upublicznić wielkość kosztów transakcyjnych realizacji WPR.
		2	Płatności w ramach WPR udzielone w terminie (w proc.).	Jednym z podstawowych mierników każdej polityki interwencyjnej realizowanej przez rząd jest wskaźnik określający terminowość wypłat; jest to szczególnie istotne w przypadku polityki rolnej, która w dużej mierze jest polityką interwencyjną, a dochody rolników w dużym stopniu zależą od transferów w ramach WPR UE. Stosowany we Francji wskaźnik terminowości wypłat może być zastosowany w Polsce, właściwie bez żadnych modyfikacji.
		3	Średnie opóźnienie w mobilizacji pomocy finansowej w przypadku klęsk żywiołowych (w dniach).	Coraz ważniejszą funkcją polityki rolnej jest zapewnienie rolnikom odpowiedniego poziomu wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych (np. klęski żywiołowej). W tego rodzaju sytuacjach skuteczność pomocy w dużej mierze zależy od szybkości jej udzielenia. We Francji mierzy się więc średnie opóźnienie reakcji organów realizujących politykę rolną na incydenty związane z sytuacjami nadzwyczajnymi. Podobny wskaźnik może być zastosowany w Polsce.
		4	Wielkość kar finansowanych nałożonych na rolników w związku z nadużyciami w korzystaniu ze środków WPR (w proc.)	Wysokość kar nakładanych na rolników w związku z nieprawidłowościami w aplikowaniu i wykorzystaniu środków WPR jest z jednej strony miarą nadużyć rolników, a z drugiej miarą sprawności systemu krajowego wdrażania WPR. Wysokość tych kar powinna być na bieżąco monitorowana i ich łączna wielkość powinna być ograniczana.
		5	Uchybienia w spełnianiu zasad dobrej praktyki rolniczej (ochrona i wykorzystanie ziemi) (w proc.).	Jednym z podstawowych celów WPR jest tworzenie warunków sprzyjających do spełniania przez rolników zasad dobrej praktyki rolniczej, a więc m.in. utrzymywania ziemi w dobrej kulturze rolniczej. Odstępstwa od tych zasad powinny być monitorowane i wskaźnik powinien być stosowany w Polsce.
		6	Wartość dodana na zatrudnionego w rolnictwie, bez subsydiów, w relacji do średniej dla krajów EU14.	Celem WPR realizowanej w Polsce powinno być zwiększanie dochodów rolników, m.in. poprzez zwiększenie wartości dodanej na zatrudnionego generowanej w tym sektorze. Wskaźnik ten również umożliwia pośrednio pomiar stopnia uzależnienia dochodów rolnika od transferów w ramach WPR UE.
		7	Całkowity dochód z działalności rolnej (w GBP).	Wskaźnik ten stosowany jest w wielu krajach do opisu sytuacji dochodowej rolnictwa. W połączeniu z opisywanym powyżej wskaźnikiem wartości dodanej na zatrudnionego daje dobry obraz sytuacji dochodowej rolnictwa. Generalnie postulujemy zastosowanie w Polsce szerokiej gamy wskaźników opisujących dochody rolników, w tym wskaźnik tutaj opisywany, tak aby umożliwić chociażby pomiar skuteczności WPR UE we wspieraniu dochodów rolniczych.
		8	Plon z hektara (pszenica).	Drogą do podnoszenia dochodowości rolnictwa jest m.in. zwiększanie wydajności produkcji; służy temu szereg działań modernizacyjnych finansowanych z funduszy UE i aktualnie realizowanych w Polsce. Wydajność produkcji rolnej jest systematycznie monitorowana właściwie we wszystkich krajach OECD. Tego rodzaju wskaźniki są istotne z punktu widzenia polskiego rolnictwa, którego wydajność jest nadal niższa niż wielu państw starej UE. Postulujemy zastosowanie tego wskaźnika w Polsce, zwłaszcza biorąc pod uwagę znaczenie uprawy pszenicy w naszym kraju.
		9	Plon z hektara (jęczmień).	Rola produkcji jęczmienia w Polsce jest na tyle znacząca, iż jej wydajność powinna być monitorowana. Ze względu na jej stosunkowo niską wydajność celowa wydaje się polityka zmierzająca do intensyfikacji produkcji. Wskaźnik powinien być zastosowany w Polsce.
		10	Plon z hektara (rzepak).	Produkcja rzepaku jest z natury produkcją intensywną, dlatego monitorowanie jej wielkości jest ważne. Wskaźnik jest istotny szczególnie w kontekście dyskusji związanej z ekonomiczną opłacalnością produkcji biokomponentów na biopaliwa. Postulujemy zastosowanie tego wskaźnika w Polsce.
		11	Produkcja mleka (tys. litrów krowa/rok).	Mleczność krów w Polsce należy do jednych z niższych w UE (ok. 4 tys. litrów), dlatego tak ważne jest jej monitorowanie, gdyż stanowi ona dobrą miarę procesów modernizacyjnych zachodzących w sektorze mleczarskim. Postulujemy zastosowanie tego wskaźnika w Polsce.
		12	Plon z hektara (ziemniaki).	Ze względu na rolę produkcji ziemniaków w polskim rolnictwie niezbędne jest monitorowanie jej wydajności, która w Polsce jest stosunkowo niska. Wskaźnik ten również pośrednio może opisywać stopień specjalizacji w produkcji ziemniaka. Postulujemy zastosowanie tego wskaźnika do monitorowania realizacji polityki rolnej w Polsce.
		13	Plon z hektara (buraki cukrowe).	Podobnie jak w przypadku innych wskaźników wydajności, również w produkcji buraka cukrowego ważne jest monitorowanie jej efektywności, co nabiera dodatkowo znaczenia w kontekście dyskusji związanej z kwestią opłacalności produkcji cukru w Polsce. Warto wdrożyć tego rodzaju miernik w Polsce.
		14	Udział rolników biorących udział w przedsięwzięciach wspólnych ("grupy producenckie").	Od wielu lat próbuje się zachęcać polskich rolników do funkcjonowania w ramach grup producenckich; służą temu zarówno mechanizmy krajowej polityki rolnej, jak też działania WPR. Dotychczas rezultaty tych inicjatyw nie są zadowalające. Wskaźnik udziału rolników w tzw. przedsięwzięciach wspólnych powinien zostać zastosowany w Polsce.
		15	Wartość płatności bezpośrednich z WPR (mln GBP).	Płatności bezpośrednie są jednym z podstawowych mechanizmów wspierania dochodów rolników. Monitorowanie całkowitych transferów w ramach DP jest ważne i może np. pokazywać zarówno sprawność systemu wdrażania, skłonność rolników do aplikowania o płatności, jak też może mierzyć skuteczność rządu w negocjowaniu korzystnych warunków przyznawania DP. Proponujemy zastosować ten prosty wskaźnik w Polsce.

21.8	Nadzór nad zdrowotną jakością środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego w miejscach ich pozyskiwania, wytwarzania, przetwarzania i składowania.	1	Współczynnik zachorowań ludzi w wyniku skażenia żywności salmonellozą od broilerów.	Przy założeniu stałej, bądź rosnącej wykrywalności zachorowań ludzi w wyniku skażenia żywności salmonellą od broilerów, wskaźnik ten mierzy efektywność działań weterynaryjnych w celu eliminacji danej jednostki chorobowej. Wskaźnik zalecany do zastosowania w Polsce.
		2	Całkowite zagrożenie społeczeństwa bakteriami enterohemolitycznego szczepu coli O157:H7[1] w surowej wołowinie.	Główną przyczyną infekcji powodowanych tą bakterią jest spożycie wołowiny niepoddanej obróbce termicznej. Zastosowanie tego miernika pozwala na monitorowanie efektywności działań zapobiegawczych i reakcji na pojawianie się zagrożenia. Należy rozważyć zastosowanie tego wskaźnika w Polsce.
		3	Liczba jednostek wagowych (0,25 funta) surowej wołowiny skontrolowanych i orzeczonych w skali kraju w przeliczeniu na 1 dolara wydanego przez FSIS[3] na inspekcję produktów z surowej wołowiny.	Badanie efektywności kosztowej działań pozwala na lepsze wykorzystanie środków z programu. Przyjęcie za jednostkę obliczeniową w tym przypadku jednostki miary produktu finalnego (0,25 funta mięsa) obiektywizuje ten miernik. Zalecany do zastosowania w Polsce.
		4	Liczba jednostek (0,19 funta) gotowych do spożycia produktów żywnościowych skontrolowanych i orzeczonych w skali kraju, w przeliczeniu na jeden dolar wydany przez FSIS na inspekcję produktów gotowych do spożycia.	Wskaźnik mierzący efektywność kosztową programu, w tym przypadku w odniesieniu do grupy produktów spożywczych gotowych do spożycia (ready-to-eat). Monitorowanie wielkości takiego wskaźnika pozwala na ocenę efektywności wydawanych w programie pieniędzy. Może być także wykorzystywany jako podstawa do podejmowania decyzji o realokacji środków w programie. Wskaźnik zalecany do zastosowania w Polsce.
		5	Liczba jednostek broilerów (0,19 funta) skontrolowanych i orzeczonych w skali kraju, w przeliczeniu na jeden dolar wydany przez FSIS na inspekcję broilerów.	Kolejny wskaźnik mierzący efektywność kosztową programu mającego na celu zapewnienie, że dostarczane na rynek produkty spożywcze pochodzenia zwierzęcego, spełniają wymogi bezpieczeństwa zdrowotnego. W tym przypadku miernik odnosi się do broilerów. Wskaźnik zalecany do zastosowania w Polsce.
		6	Obniżenie współczynnika zachorowań ludzi na listeriozę w wyniku skażenia żywności pochodzenia zwierzęcego - regulowanych przez FSIS produktów gotowych do spożycia.	Monitorowanie wskaźnika zachorowań na listeriozę jest szczególnie ważne w przypadku kobiet w ciąży, noworodków oraz osób z osłabionym systemem immunologicznym. W Stanach Zjednoczonych bakteria ta uznawana jest za ważne źródło problemów zdrowotnych społeczeństwa. Wskaźnik zalecany do zastosowania w Polsce.
		7	Współczynnik zachorowań ludzi, spowodowanych bakteriami enterohemolitycznego szczepu coli O157:H7 z surowej wołowiny.	Monitorowanie liczby zachorowań spowodowanych E. coli jest jednym z ważniejszych zadań organów nadzoru w ramach kontroli nad zdrowotną jakością produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego. Rekomendujemy zastosowanie tego miernika w Polsce.
		8	Całkowite zagrożenie społeczeństwa salmonellozą pospolitą od tuszek broilerów z zastosowaniem istniejących standardów naukowych.	Miernik w pośredni sposób ukazuje zagrożenie społeczeństwa salmonellozą pospolitą od tuszek broilerów poprzez sprawdzanie udziału zakładów uboju drobiu spełniających w najlepszy sposób wymogi FSIS. Z drugiej strony miernikiem wartym rozważenia jest także udział w badaniu zakładów niespełniających norm. Wskaźnik rekomendowany do zastosowania w Polsce.
		9	Całkowity procentowo - dodatni współczynnik przypadków listeriozy w produktach gotowych do spożycia, wykrytych przy zastosowaniu systemu ocen bezpieczeństwa żywności (Food Safety Assessments).	Wskaźnik ukazujący skuteczność polityki mającej na celu eliminację chorób spowodowanych listeriozą. Eliminacja tych jednostek chorobotwórczych ma istotne znaczenie dla opłacalności produkcji. Wskaźnik rekomendowany do rozważenia w warunkach polskich.
		10	Liczba chorób oraz szkodników zwierzęcych i roślinnych powodujących poważne zagrożenia monitorowanych w laboratoriach.	Zwiększenie liczby monitorowanych jednostek chorobowych poprawia ochronę zdrowia publicznego i zmniejsza koszty wynikające z ewentualnego wystąpienia zakażenia. Wskaźnik zalecany do stosowania na obszarze Polski.
		11	Metody, które obniżają skażenie żywności i rozwój organizmów powstających w żywności.	Skuteczna polityka w zakresie ochrony zdrowia wymusza zwiększanie liczby nowych metod, które służą obniżaniu skażenia żywności. Tego rodzaju działania są również coraz bardziej oczekiwane przez konsumentów żywności. Miernik zalecany do zastosowania w Polsce.
		12	Wartość szkód, którym zapobieżono, lub które złagodzono w wyniku bieżących programów ich kontroli i eliminacji.	Ważny wskaźnik, który może być wykorzystany przy Analizie Kosztów i Korzyści (CBA) działań programu - a zatem może służyć badaniu efektywności ekonomicznej przedsięwzięcia, a nie tylko efektywności kosztowej. Wycena wartości szkód może być prowadzona przy użyciu różnych metod wyceny nierynkowej (np. wyceny warunkowej czy metody kosztów prewencji jak w mierniku amerykańskim). Postulujemy zastosowanie tego wskaźnika w Polsce.
		13	Procent krajowych zwierząt trzody hodowlanej podlegających testom i zbadanych w rzeźniach na obecność brucelozy.	Im większa liczba przebadanych zwierząt, tym mniejsze ryzyko związane z rozprzestrzenianiem się danej choroby. Im wyższa wartość wskaźnika tym lepszy sygnał o jakości towaru wysyłany do partnerów handlowych.
		14	Liczba godzin, które upłynęły od czasu wydania decyzji o podjęciu działań w przypadku zachorowania zwierzęcia, do czasu wyasygnowania i pełnego uruchomienia zasobów na obszarze wystąpienia choroby.	Wskaźnik ważny, którego monitorowanie pozwala na ocenę poprawy skuteczności podjętych działań po rozpoznaniu choroby zwierzęcia poprzez skrócenie czasu reakcji odpowiednich służb. Wskaźnik zalecany do zastosowania w Polsce.
		15	Zmiana średniej liczby dni potrzebnych do zbadania i wydania orzeczeń w sprawach dotyczących naruszeń, rozstrzygniętych z zastosowaniem procedur administracyjnych APHIS (Animal and Plant Health Inspection Service, Inspekcja Zdrowia Roślin i Zwierząt).	Terminowe rozpatrywanie wniosków sprzyja wzrostowi zaufania i poprawia skuteczność stosowanej polityki szybkiego wykrywania chorób roślinnych i zwierzęcych oraz usprawnia działania prewencyjne. Obecna postać wskaźnika jest jednak skomplikowana i wymaga ustanowienia wartości bazowej w danym roku lub standardowego terminu rozpatrywania spraw. Dla oceny czynności administracyjnych lepszym wskaźnikiem wydaje się średnia liczba dni poświęconych na rozpatrywanie sprawy, która ułatwia porównywalność. Po modyfikacji wskaźnik rekomendowany do zastosowania w Polsce.

21.9	Informatyzacja działalności i budowa społeczeństwa informacyjnego.	1	Liczba uczestników programu, którzy uzyskali dostęp do nowej/ulepszonej infrastruktury telekomunikacyjnej.	Dobra infrastruktura telekomunikacyjna jest niezbędna dla modernizacji obszarów wiejskich. Monitorowanie realizacji programów służących jej rozbudowie jest niezbędne. Jest to dobry wskaźnik, gdyż pokazuje nie tylko sam proces budowy infrastruktury, ale również to, czy są chętni do korzystania z niej. W Polsce odnotowywaliśmy już takie sytuacje, gdzie budowano różnego rodzaju infrastrukturę na terenach wiejskich, ale ze względu na wysoki koszt podłączenia faktycznie niewielu mieszkańców z niej korzystało. Wskaźnik potencjalnie (po modyfikacjach) do zastosowania w Polsce.
		2	Odsetek szkół, które oferują naukę na odległość (distance learning).	Często poziom edukacji oferowanej przez szkolnictwo publiczne na wsi jest niższy niż na obszarach miejskich. W Stanach Zjednoczonych, gdzie również występuje to zjawisko, wdrożono program wspomagający wprowadzanie do szkół wiejskich tzw. kształcenia na odległość. W Polsce podobny program również mógłby być zastosowany i wtedy opisywany tu wskaźnik mógłby zostać zastosowany.
		3	Odsetek uczestników programu, którzy uzyskali dostęp do szybkiego Internetu.	Wskaźnik służy do monitorowania programu, którego celem jest podłączenie wiejskich gospodarstw domowych do Internetu. W Polsce penetracja łączy szerokopasmowych na obszarach wiejskich jest mniejsza niż w miastach, dlatego również stosowane są różnego rodzaju programy ułatwiające uzyskanie dostępu do Internetu. Wskaźnik do zastosowania w Polsce.
		4	Odsetek hrabstw cechujących się niską jakością służby zdrowia, gdzie wprowadzono narzędzia z zakresu telemedycyny.	Współcześnie wykorzystanie telemedycyny może być dobrym rozwiązaniem uzupełniającym tradycyjne praktyki w przypadku ośrodków położonych z dala od specjalistycznych szpitali i innych instytucji ochrony zdrowia. W Polsce nie prowadzi się zintegrowanych działań na rzecz popularyzacji telemedycyny w wiejskich ośrodkach zdrowia, ale w przypadku ich wdrożenia wskaźnik ten mógłby zostać zastosowany.
		5	Liczba dostawców usług medycznych, którzy sfinansowali zakup urządzeń służących zastosowaniu telemedycyny ze środków programy DLT.	Miernik do zastosowania w Polsce jedynie w przypadku wdrożenia programu analogicznego do funkcjonującego w USA 'Rural Distance Learning and Telemedicine Loan and Grant Program'.
		6	Odsetek hrabstw na terenach wiejskich, które otrzymały infrastrukturę umożliwiającą nauczanie na odległość w ramach programu DLT.	W przypadku wdrożenia podobnego miernika w Polsce, wskaźnik ten będzie mógł być zastosowany. Obecnie można jedynie mierzyć, np. odsetek gmin, gdzie znajduje się infrastruktura (np. w szkole) umożliwiająca naukę na odległość (możliwe do finansowania m.in. ze środków UE).
		7	Udział środków spoza programu w realizowanych inwestycjach w ramach funduszu Rural Telecommunications Loan Programs.	Dobry miernik opisujący efektywność grantobiorców. Instytucje, które są w stanie pozyskiwać finansowanie zewnętrzne, zwykle lepiej wykorzystują fundusze publiczne. Miernik do zastosowania w Polsce i w zmodyfikowanej postaci może zostać wykorzystany do oceny sprawności beneficjentów różnych programów finansowanych ze środków publicznych.
		8	Liczba podmiotów edukacyjnych znajdująca się na obszarach wiejskich, które otrzymują narzędzia do nauki na odległość.	Na obszarach wiejskich wykorzystanie technologii nauki na odległość jest szczególnie istotne i może służyć podniesieniu jakości działań edukacyjnych; wskaźnik potencjalnie do zastosowania w Polsce.
		9	Odsetek szkół podstawowych i gimnazjów, które otrzymały infrastrukturę służącą nauce na odległość, i która została sfinansowana ze środków programu DLT.	Miernik możliwy do zastosowania w Polsce w przypadku wdrożenia podobnego programu lub też, po niezbędnych modyfikacjach, może być zastosowany do oceny realizowanych obecnie działań z tego zakresu.
		10	Wskaźnik penetracji teleprocedur.	Wykorzystanie technologii IT w rolnictwie powinno prowadzić do wzrostu jego konkurencyjności. Jednak sektor ten w tym zakresie zwykle znajduje się w gorszej pozycji niż inne branże gospodarki. Dlatego państwo powinno szczególnie w tym sektorze interweniować. Stopień informatyzacji gospodarstw warto mierzyć i ten wskaźnik należy uznać za dobry do implementacji w Polsce.
		11	Wskaźnik wykorzystania programu Telepac przez rolników.	Wskaźnik może być zastosowany w Polsce i służyć do mierzenia poziomu wykorzystania technologii informatycznych przez rolników, co jest szczególnie istotne w kontekście generalnie mniejszego korzystania z narzędzi informatycznych w rolnictwie w porównaniu z innymi sektorami gospodarki.
		12	Odsetek wiejskich gospodarstw domowych posiadających stały (abonament/subskrypcja) dostęp do Internetu szerokopasmowego.	Jeden z podstawowych mierników opisujących poziom informatyzacji kraju. Postulujemy jego zastosowanie w Polsce do opisu postępów w budowaniu społeczeństwa informacyjnego.
		13	Czas oceny wniosków o grant w ramach programu 'Rural Development Broadband Loan and Loan Guarantee Program' (w miesiącach).	Miernik mierzy efektywność pracy urzędników (i systemu) odpowiedzialnych za zarządzanie tym programem. Postulujemy jego zastosowanie w Polsce do oceny sprawności administracji odpowiedzialnej za wdrażanie programów tego typu.
		14	Odsetek przedsiębiorstw opartych na wiedzy we wszystkich przedsiębiorstwach na obszarach wiejskich w Wielkiej Brytanii.	Miernik mierzy poziom innowacyjności przedsiębiorstw na terenach wiejskich. Przedsiębiorstwa oparte na wiedzy są tutaj definiowane szeroko i obejmują zarówno te tworzące innowacje, jak też te, które z innowacji korzystają. Miernik potencjalnie do zastosowania w Polsce w sytuacji wdrożenia specyficznych programów ukierunkowanych na wzrost innowacyjności przedsiębiorstw ulokowanych na terenach wiejskich.
		15	Odsetek pracujących w przedsiębiorstwach opartych na wiedzy na terenach wiejskich w UK.	Podobnie jak miernik opisywany powyżej, również analizowany tutaj wskaźnik, pokazuje rolę firm opartych na wiedzy zlokalizowanych na obszarach wiejskich. Wskaźnik ten jest również jednym z mierników opisujących rynek pracy na wsi w UK. Miernik potencjalnie do zastosowania w Polsce w przypadku wdrożenia programów na rzecz wsparcia innowacyjności na wsi.